

Tillægsbetænkning

over

I. forslag til lov om ændring i lov om folkeforsikring. (Vedrørende indførelse af folkepension, ændringer af fradragsreglerne for beregning af folkepension og invalidepension og forhøjelse af pensionernes grundbeløb) og

II. forslag til lov om ændring i lov om offentlig forsorg (vedrørende hjælp til enker m. v.).

(Afgivet af udvalget den 21. september 1956).

Udvalget har efter lovforslagenes 2. behandling haft ialt 10 møder, hvori for størstedelens vedkommende såvel socialministeren som finansministeren har deltaget.

Repræsentanter for følgende institutioner eller organisationer har haft foretræde for udvalget:

1. Repræsentanter for personer, der er pensionsforsikret i pensionsforsikringsselskab eller pensionskasse, jfr. den som bilag nr. 1 optrykte henvendelse, som en række foreninger og pensionskasser i skriftlige henvendelser til udvalget har tiltrådt. Disse henvendelser vedrører spørgsmålet om henholdsvis pensionsindtægters og kapitalindtægters indflydelse på folkepensionens størrelse.
2. Repræsentanter for Statstjenestemændenes Centralorganisation I og II, Danske Statsembedsmænds Samråd, Danmarks Lærerforening, Dansk Kommunalarbejderforbund samt Københavns og Frederiksbergs kommunalforeninger, der gav udtryk for tjenestemændenes opfattelser med hensyn til spørgsmålene om tjenestemænds pligt til at bidrage til folkepensionen og om tjenestemændenes pensionsforhold.
3. Borgmestrene fra Christiansfeld og Højer, der anmodede om, at de sønderjyske flækker i folkeforsikringsloven ligestilles med købstæder og bymæssige bebyggelser på landet med over 1 500 indbyggere

med hensyn til størrelsen af ydelserne i henhold til folkeforsikringsloven, jfr. herved den som bilag nr. 2 optrykte henvendelse.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige henvendelser fra Den danske Købstadforening (bilag 3), Sammenslutningen af Købstædernes sociale Udvalg og Foreningen af Socialinspektører og Ligestillede (fælleshenvendelse, se bilag 4), Assurandør-Societetet (bilag 5) og Statspensionistforeningen af 1950 (bilag 6).

Udvalget har foretaget en gennemgang af lovforslaget om ændring i lov om folkeforsikring i den form, det fik efter afstemningerne ved 2. behandling, og der er herefter indenfor udvalget opnået enighed om de nedenfor under nr. 1—21 anførte ændringsforslag, der er stillet af socialministeren. Om baggrunden for de enkelte ændringsforslag henvises i det hele til de ved ændringsforslagene anførte bemærkninger.

Spørgsmålet om *privatpensionisternes* stilling har været indgående drøftet i udvalget, og resultatet af disse drøftelser er blevet, at man har foreslået det fradragsfri beløb nedsat med $\frac{1}{4}$ og foreslået en ændring af folkeforsikringslovens § 41, stk. 3, 2), a, således at der ved beregning af folkepension for arbejds- og pensionsindtægt yderligere ses bort fra et beløb svarende til $\frac{1}{3}$ af det nye fradragsfri beløb.

Endvidere er spørgsmålet om *tjenestemændenes* pligt til at bidrage til folkepensionen påny blevet drøftet. Udvalget har ment at måtte fastholde sin stilling med hensyn til dette spørgsmål. Reglen om tjenestemænds pligt til at bidrage til folkepensionen og om deres udelukkelse fra folkepensionens mindstebeløb er ved ændringsforslag nr. 4 foreslået udvidet til også at omfatte medlemmer af folketinget, borgmestre, sognerådsformænd m. fl., der i medfør af disse hverv oppebærer pension, hvori der indgår offentlige midler.

Udvalget finder anledning til at fremhæve, at den omstændighed, at tjenestemænd skal bidrage til folkepension, efter udvalgets opfattelse bør tages i betragtning ved fastsættelsen af de pågældendes fremtidige lønnings- og pensionsvilkår, om hvilke der for statstjenestemændenes vedkommende for tiden finder undersøgelser og overvejelser sted i den af regeringen i 1954 nedsatte lønningskommission.

Angående det af Højer og Christiansfeld byråd rejste spørgsmål om oprykning af de sønderjyske flækker fra kommunegruppe III til kommunegruppe II bemærkes, at det er udvalgets opfattelse, at dette spørgsmål må indgå i de igangværende overvejelser om opdeling af kommunerne i grupper.

Der har ikke i udvalget kunnet opnås enighed om at imødekomme den af bl. a. Sammenslutningen af Købstædernes sociale Udvalg og Foreningen af Socialinspektører fremsatte anmodning om ændring af ordet „kommunalbestyrelsen“ til: „det sociale udvalg“ i de i lovforslagets § 2, stk. 2, nævnte steder i folkeforsikringsloven.

Det er udvalgets opfattelse, at der ikke skal oprettes nye administrative organer, men at kommunalbestyrelsen kan delegeres sin kompetence på dette område til et af de bestående udvalg.

I anledning af det i købstadforeningens skrivelse af 1. september 1956 (bilag 3) anførte om forøgede udgifter for kommunerne ved lovforslagets gennemførelse bemærkes, at den forhøjelse af invalidepensionens grundbeløb og af invaliditetstillægget, som følger af lovforslaget, vil medføre en merudgift af i 1957—58 ca. 18 mill. kr. og i

1958—59 og de følgende år ca. 27 mill. kr. årlig.

Invalideforsikringsfondens andel af udgifterne, $\frac{6}{7}$, foreslås dækket ved en forhøjelse af invalidepræmien og arbejdsgivernes bidrag til invalideforsikringen. Kommunerne vil imidlertid få en merudgift, nemlig 1,8 mill. kr. i 1957—58 og derefter 2,7 mill. kr.

For at yde dækning for denne merudgift foreslås det at lade merudgiften bære af den fælleskommunale udligningsfond. Den $\frac{1}{7}$, som invalideforsikringsfondens ikke dækker, deles efter de gældende regler således, at udligningsfondens afholder $\frac{3}{10}$, medens $\frac{7}{10}$ dækkes gennem den mellemkommunale refusion. En ændring til henholdsvis $\frac{4}{10}$ og $\frac{6}{10}$ ville betyde, at en væsentlig del af de 2,7 mill. kr. bliver afholdt af udligningsfondens.

Om udgiftsberegninger i forbindelse med lovforslaget og udgiftsændringer i 1958—59 som følge af lovforslaget henvises til de herom som bilag nr. 7 og 8 modtagne notater fra arbejds- og socialministeriernes statsvidenskabelige konsulent.

Med hensyn til finansieringen af folkepensionen har finansministeren og udvalget tiltrådt den retningslinie, at 1 pct. af den skattepligtige indtægt opkræves som et særligt folkepensionsbidrag, og at den resterende del af merudgiften skal opnås ved besparelser.

Herefter indstiller et *flertal* (udvalget med undtagelse af Thorkil Kristensen) *for-slag til lov om ændring i lov om folkeforsikring. (Vedrørende indførelse af folkepension, ændringer af fradragreglerne for beregning af folkepension og invalidepension og forhøjelse af pensionernes grundbeløb) til vedtagelse med de af socialministeren stillede og af udvalget tiltrådte ændringsforslag.*

Et *mindretal* (Thorkil Kristensen) kan ikke stemme for lovforslaget og vil motiverer sin stilling i tinget.

Udvalget indstiller enstemmigt forslag til lov om ændring i lov om offentlig forsorg (vedrørende hjælp til enker m. v.) til vedtagelse uforandret.

Ændringsforslag

til

I. forslag til lov om ændring i lov om folkeforsikring. (Vedrørende indførelse af folkepension, ændringer af fradragsreglerne for beregning af folkepension og invalidepension og forhøjelse af pensionernes grundbeløb).

Af *socialministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 1.

1) Den foreslåede ændring i lovens § 19 affattes således:

„I stk. 1, nr. 4, ændres beløbene „5 kr. 05 øre, 4 kr. 05 øre og 3 kr. 05 øre“ til henholdsvis: „7 kr. 10 øre, 6 kr. 80 øre og 6 kr. 20 øre“.“

2) Efter den foreslåede ændring i lovens § 20 indsættes:

„Til § 36.

I § 36, stk. 5, udgår sætningen „Såfremt pågældende . . . . jfr. § 42“.“

3) I den foreslåede affattelse af lovens § 39, stk. 1, ændres beløbene „5016, 4752, 4356, 3312, 3180, 2904“ til henholdsvis: „5064, 4800, 4404, 3360, 3228, 2952“.

4) I den foreslåede affattelse af lovens § 39, stk. 3, ændres i 2.—3. linie ordene „efter ansættelse i“ til: „fra“.

5) I den foreslåede affattelse af lovens § 40, stk. 1, indsættes i 1. afsnit i 2. sætning efter „§ 39, stk. 1 eller 2“: „eller at oppebære indekstillæg på kontrakter oprettet i henhold til lov om pristalsreguleret alderdoms-

Bemærkninger.

Til nr. 1.

Satserne for dagpengehjælpen under barselhvile foreslås ændret, således at aftrapningen bliver den samme som for de nye grundbeløb for folkepensionen.

Til nr. 2.

Den foreslåede ændring er redaktionel og er en følge af, at invalidepræmien foreslås fastsat til samme beløb for gifte og ugifte, jfr. ændringsforslag nr. 15.

Til nr. 3.

Grundbeløbene foreslås forhøjet med 48 kr., svarende til stigningen i brændselspriserne.

Til nr. 4.

Den foreslåede ændring medfører, at personer, f. eks. medlemmer af folketinget, borgmestre og sognerådsformænd, der oppebærer pension, hvori der indgår offentlige midler, uden at der har foreligget et egentligt *ansættelsesforhold*, ligesom tjenestemænd m. fl. bliver undtaget fra bestemmelsen i § 39, stk. 2, om folkepensionens mindstebeløb.

Til nr. 5.

De foreslåede ændringer er en følge af forslaget til lov om pristalsreguleret alderdomsforsikring og alderdomsopsparring og går ud på, at modtagelse af indekstillæg lige så

forsikring og alderdomsopsparing“; i slutningen af afsnittet indsættes efter „§ 39, stk. 1 eller 2“: „eller at oppebære indekstillæg i henhold til nævnte lov“, og i 3. afsnit indsættes efter „folkepension“: „eller indekstillæg“.

6) I den foreslåede affattelse af lovens § 40, stk. 11, efter „grundbeløbene af den invalide- og folkepension“ indsættes ordene: „i henhold til § 39, stk. 1“.

7) Den foreslåede affattelse af lovens § 41, stk. 1, ændres til:

„Stk. 1. Retten til at oppebære invalidepension eller folkepension med dens fulde grundbeløb efter § 39, stk. 1, er betinget af, at vedkommendes årlige indtægt beregnet efter reglerne i stk. 3 ikke overstiger følgende beløb, jfr. dog § 85:

For ægtepar, når begge ægtefæller eller den ene af disse opfylder betingelserne for at opnå pension	2 600	2 400	2 300
For enlige personer	1 800	1 700	1 500“

8) I den foreslåede affattelse af lovens § 41, stk. 2, ændres 1. afsnit til følgende affattelse:

„Stk. 2. For hver 100 kr., indtægten overstiger de i stk. 1 omhandlede fradragsfri beløb, fradrages 60 kr. i pensionens grundbeløb og eventuelle tillæg efter § 40, stk. 1 og 6, for invalidepensionisters vedkommende dog stk. 2 og 6. Overstiger indtægten 140 pct. af de nævnte fradragsfri beløb, fradrages 72 kr. i pensionens grundbeløb m. v. for hver 100 kr., indtægten overstiger de nævnte 140 pct. Overstiger indtægten 180 pct. af de nævnte fradragsfri beløb, fradrages 84 kr. i pensionens grundbeløb m. v. for hver 100 kr., ind-

vel som modtagelse af folkepension afbryder „ventetid“, som kan begrunde ventetillæg.

Til nr. 6.

Da personligt tillæg til invalide- eller folkepension kun ydes personer, der modtager invalidepension eller folkepension i henhold til § 39, stk. 1, må størrelsen af det beløb, der står til rådighed til ydelse af personlige tillæg, naturligt beregnes som en procentdel af invalidepensionen og folkepensionen i henhold til § 39, stk. 1, hvilket for tydeligheds skyld foreslås udtalt i loven.

Til nr. 7, 8, 11 og 14.

Der henvises til de ovenfor i betænkningens tekst gjorte bemærkninger under omtalen af privatpensionisternes forhold.

	I Købstæder, Marstal samt i flækker og by- mæssige bebyg- gelses på landet med over 1500 indbyggere	I det øvrige land
I København, Frederiksberg og Gentofte kommuner	Kr.	Kr.
For ægtepar, når begge ægtefæller eller den ene af disse opfylder betingelserne for at opnå pension	2 600	2 300
For enlige personer	1 800	1 500“

tægten overstiger de nævnte 180 pct. Overstiger indtægten 220 pct. af de nævnte fradragfri beløb, fradrages 96 kr. i pensionens grundbeløb m. v. for hver 100 kr., indtægten overstiger de nævnte 220 pct.“

9) I den foreslåede affattelse af lovens § 41, stk. 2, 3. afsnit, indsættes efter „de i § 39, stk. 2, nævnte beløb“ ordene: „jfr. dog stk. 5“, og i sidste linie ændres „ $\frac{1}{5}$ “ til: „ $\frac{1}{6}$ “.

10) I den foreslåede affattelse af lovens § 41, stk. 3, 1), a, udgår ordene „(invalid- og folkepension . . . ejendom,“ og i stedet indsættes: „pension, besiddelse af formue eller ejendom, livrente eller ydelse i henhold til lov om pristalsreguleret alderdomsforsikring og alderdomsopsparing, bortset fra indekstillaeg til sådanne ydelser. Til indtægten regnes ikke invalide- eller folkepension eller børnetilskud i henhold til den særlige lovgivning herom.“

11) Den foreslåede affattelse af lovens § 41, stk. 3, 2), udgår, og der indsættes i stedet: „2) a. Ved beregning af folkepension ses der bort fra indtægter — bortset fra formueindtægt — svarende til $\frac{1}{3}$ af det i stk. 1 nævnte fradragfri beløb.

b. Ved beregning af invalidepension ses der bort fra indtægter, svarende til $\frac{1}{3}$ af det i stk. 1 nævnte fradragfri beløb.

Har en invalidepensionist eller dennes ægtefælle indtægt ved personligt arbejde, ses der heraf yderligere bort fra $\frac{2}{3}$ af et beløb, der svarer til det i stk. 1 nævnte fradragfri beløb.“

Til nr. 9.

For at forhindre, at personer, der var berettiget til aldersrente umiddelbart før lovens ikrafttræden den 1. april 1957, eller som bliver pensionsberettiget i tiden 1. april — 30. september 1957, efter den 1. oktober 1957 skal miste retten til at oppebære folkepension, foreslås bortfaldsgrænsen ændret fra $\frac{1}{5}$ til $\frac{1}{6}$ af grundbeløbet, hvorved det opnås, at grænsen for den indtægt, ved hvilken pensionen falder bort, ikke bliver højere end den før 1. april 1957 gældende.

Til nr. 10.

Ifølge folkeforsikringsloven skal enhver indtægt — bortset fra invalide- og folkepension — tages i betragtning ved beregning af invalide- eller folkepension. Det foreslås, at der blandt de i loven nævnte eksempler også nævnes indtægt ved livrente og ydelser efter loven om pristalsreguleret alderdomsforsikring og alderdomsopsparing, dog bortset fra indekstillaeg.

Ved lov af 30. april 1955 blev der i forbindelse med en række andre ændringer i forsorgsloven gennemført en regel, hvorefter *børnetilskud* ikke længere skal medregnes ved beregningen af den indtægt, der danner grundlag for forskudsvis udbetaling af *børnebidrag*. Ved ændringsforslaget søges tilvejebragt en tilsvarende hjemmel for, at børnetilskud ikke skal medtages ved beregningen af rentemodtageres indtægter.

Tillægsbet. o. løvf. om ændr. i l. om folkeforsikring (vedr. folkepension) m. m.

12) Den foreslåede affattelse af lovens § 41, stk. 4, ændres til:

„Stk. 4. Oppebærer pågældende pension fra staten, folkeskolen, folkekirken, en kommune, et koncessioneret selskab, en offentlig virksomhed eller fra en statsunderstøttet pensionskasse, bliver der i invalide- eller folkepensionen, således som denne beregnes efter foranstående regler, yderligere at fradrage 20 pct. af det beløb, hvormed pensionen fra staten m. v. overstiger $\frac{2}{3}$ af det ifølge stk. 1 fradragsfri beløb. Når ganske særlige forhold foreligger, kan socialministeren efter forhandling med finansministeren dispensere fra denne bestemmelse.“

13) I den foreslåede affattelse af lovens § 41 indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:

„Stk. 5. Såfremt en person eller den med ham samlevende ægtefælle oppebærer indekstillæg i henhold til lov om pristalsreguleret alderdomsforsikring og alderdomsopsparing, nedsættes folkepensionen, eventuelt mindstebeløbet i henhold til § 39, stk. 2, med et til indekstillægget svarende beløb, dog ikke udover 35 pct. af forskellen mellem den pristalsregulerede ydelse og grundbeløbet i henhold til indekstrakten eller indekstrakterne. Oppebærer samlevende ægtefæller begge indekstillæg, nedsættes den dem tilkommende folkepension, eventuelt mindstebeløbet, med det til de sammenlagte indekstillæg svarende beløb, dog ikke udover 35 pct. af forskellen mellem den samlede pristalsregulerede ydelse og det samlede grundbeløb. Nedsættelsen kan dog ikke udgøre mere end det beløb, med hvilket folkepensionens mindstebeløb er steget fra tidspunktet for oprettelsen af den første indekstrakt til tidspunktet for udbetaling i henhold til indekstrakten.“

14) I den foreslåede affattelse af lovens § 41, stk. 5, (der bliver stk. 6), ændres i 13. linie ordet „halvdelen“ til: „ $\frac{2}{3}$ “.

15) I den foreslåede affattelse af lovens § 42, stk. 2, udgår ordene: „er to samlevende . . . . 19 kr. 20 øre“.

Til nr. 12.

Det foreslås, at den særlige regel i folkeforsikringslovens § 41, stk. 4, om 20 pct. fradrag i folkepension eller invalidepension for personer, der oppebærer pension fra staten, ændres, således at personkredsen, for hvem reglen gælder, bliver den samme, som er undtaget fra adgang til folkepensionens mindstebeløb, og således at der også her indføres en dispensationsbestemmelse.

Til nr. 13.

Det foreslås, at folkepensionen nedsættes med et beløb svarende til det indekstillæg, en pensionist eller dennes ægtefælle modtager i henhold til loven om pristalsreguleret alderdomsforsikring og alderdomsopsparing, dog ikke udover 35 pct. af forskellen mellem den i lovens § 6, stk. 1, nævnte pristalsregulerede ydelse og grundbeløbet. Ved indførelse af denne bestemmelse opnås i princippet, at personer, der opnår tillæg til indekstrakter, må give afkald på pristalsregulering af folkepensionens mindstebeløb i forhold hertil.

Til nr. 15.

Det foreslås, at invalidepræmien, der skal dække merudgiften ved den forhøjelse af invalidepensionen, som sker ved ændring af grundbeløb og invaliditetstillæg, fastsættes til samme beløb for alle forsikrede, nemlig 21 kr. 60 øre.

16) Foran den foreslåede affattelse af lovens § 65, stk. 3, indsættes:

„I stk. 2 ændres „ $\frac{7}{10}$ “ og „ $\frac{3}{10}$ “ til henholdsvis: „ $\frac{6}{10}$ “ og „ $\frac{4}{10}$ “.“

17) I den foreslåede affattelse af lovens § 65, stk. 3, udgår ordene „Endvidere refunderer . . . . grundbeløb“, og i stedet indsættes: „Endvidere refunderer statskassen af pensionen“, og ordene „for et år . . . . tidsrum“ udgår og erstattes af: „for et år, og for personer, der har modtaget pension for et kortere tidsrum, et dertil svarende mindre beløb, afrundet til kroner.“

Til § 3.

18) I stk. 2 udgår ordene „, af personer i alderen mellem 18 og 60 år.“, og der indsættes i stedet: „i lov om folkeforsikring, af personer i alderen mellem 18 og 60 år, og forsikringspligten bortfalder endeligt for personer, der inden den 1. april 1959 er fyldt 60 år.“

19) I stk. 3 efter „§ 39, stk. 1 og 2“ indsættes: „og § 65, stk. 3“, og beløbene „4608, 4260, 3756, 3048, 2844, 2508“ ændres til henholdsvis: „4656, 4308, 3804, 3096, 2892, 2556“.

20) Efter stk. 6 indsættes som nyt stykke:

„Stk. 7. I tiden indtil 30. september 1957 udgør det i lov om folkeforsikring § 40,

Til nr. 16.

Der henvises til bemærkningerne ovenfor i betænkningen under omtalen af kommunernes udgifter.

Til nr. 17.

For at lette administrationen foreslås det, at de beløb, der skal refunderes forlods af statskassen, afrundes til hele kroner.

Til nr. 18.

Efter de gældende regler betales invalidepræmie af forsikrede i alderen mellem 18 og 60 år, jfr. folkeforsikringslovens §§ 1, stk. 2, og 42, stk. 2.

Ifølge lovforslaget som vedtaget ved 2. behandling forlænges betalingspligten til det fyldte 62. år under hensyn til, at tilgangsalderen for adgang til aldersrente efter forslaget forhøjes med 2 år. Reglerne om betalingspligt indtil det 62. år træder først i kraft 1. april 1959. Personer, der i tiden 1. april 1957—1. april 1959 fylder 60 år og derfor ophører at betale invalidepræmie, ville da — idet de ikke pr. 1. april 1959 vil være fyldt 62 år — påny skulle betale præmien. For at undgå dette foreslås det gennem en tilføjelse til lovforslagets § 3, stk. 2, at betalingspligt for disse personer endeligt bortfalder med det fyldte 60. år.

Til nr. 19.

Bestemmelsen i § 65, stk. 3, om forlods statsrefusion af en del af folkepensionen bør først træde i kraft samtidig med bestemmelsen om forhøjelsen af folkepension pr. 1. oktober 1957.

De foreslåede ændringer i størrelsen af ydelserne i tiden 1. april—30. september 1957 er motiveret af stigningen i brændselspriserne, jfr. herved ændringsforslag nr. 3 vedrørende lovens § 39, stk. 1.

Til nr. 20.

For at forhindre, at alderstillægget i henhold til folkeforsikringslovens § 40, stk. 10, går ned i tiden 1. april—30. september 1957,

stk. 10, omhandlede alderstillæg 6 pct. af det for de enkelte folkepensionister beregnede grundbeløb.“

21) I stk. 7, der bliver stk. 8, 7. linie, efter ordet „kommunen,“ indsættes: „og i regnskabsåret 1958—59 et beløb svarende til 5 pct. af grundbeløbene af de invalide- og folkepensioner i henhold til lovens § 39, stk. 1, som i det foregående år er udredet i kommunen,“.

foreslås der indsat en særlig overgangsbestemmelse herom.

Til nr. 21.

Efter folkeforsikringsloven er det beløb, der står til rådighed for kommunerne til ydelse af personlige tillæg til alders- og invaliderentemodtagere, 7,5 pct. af grundbeløbene af de i det foregående år ydede alders- og invaliderenter.

Ved 2. behandling i folketinget af lovforslaget om ændring af folkeforsikringsloven blev det for at bevare et rådighedsbeløb af samme størrelse fastsat, at rådighedsbeløbet til personlige tillæg skal være 4,5 pct. af grundbeløbene.

Da rådighedsbeløbet fastsættes som en procentdel af grundbeløbene i det *foregående* år, er det i en overgangsbestemmelse i lovforslaget, således som dette er vedtaget ved 2. behandling i folketinget, fastsat, at procenten for rådighedsbeløbet også for året 1957—58 er 7,5.

Da forhøjelsen af grundbeløbene i 1957—58 ikke gennemføres fuldtud før pr. 1. oktober 1957, vil rådighedsbeløbet i 1958—59 blive mindre end året før, såfremt rådighedsbeløbet kun er 4,5 pct. af det foregående års grundbeløb. Det foreslås derfor ved ændringsforslaget, at rådighedsbeløbet for 1958—59 fastsættes til 5 pct. af det foregående års grundbeløb.

Kaj Andresen.	Søren Andersen.	Bundvad, ordfører.	N. Chr. Christensen.	Einer-Jensen.
Urban Hansen.	Holmberg.	Svend Jørgensen, næstformand.	Hans Knudsen.	Thorkil Kristensen.
Lorentzen.	Mørk.	Poul Møller.	Edel Saunte, formand.	Skytte.
	Poul Sørensen.		Gertie Wandel.	

Bilag 1.

Fællesrepræsentationen for danske Arbejdsleder- og tekniske Funktionærforeninger.

København, den 20. august 1956.

Til folketingets udvalg angående forslag til lov om ændringer i folkeforsikringsloven (til gennemførelse af 1. etape af en folkepensionsordning).

Fællesrepræsentationen for danske Arbejdsleder- og tekniske Funktionærforeninger, af hvis medlemmer et stort flertal er pensionsforsikret i pensionsforsikrings-selskab eller pensionskasse, henstiller, efter samråd med en række andre organisationer, til udvalget, at der ved den endelige udformning af ændringsforslagene til folkeforsikringsloven skabes hjemmel for en fradragsregel, hvorefter der ved beregning af folkepension ses helt bort fra 60 pct. af pensionsindtægter, dog højst fra et beløb svarende til $\frac{3}{4}$ af det i lovforslaget fastsatte almindelige fradragsfrie beløb for ægtepar boende i hovedstadsområdet. Efter pristallet pr. januar 1956 skulle dette særlige pensionsfradrag blive $\frac{3}{4} \times 3\,400 = 2\,550$ kr. for ægtepar og enlige i hele landet.

Det nugældende særlige fradrag for pensionsindtægter er — ens for ægtepar og enlige i hele landet — $\frac{1}{3}$ af pensionsbeløbet, dog højst 1 200 kr. efter pristallet pr. januar 1956. Dette særlige fradrag for pensionsindtægter ved den indtægtsberegning, der bestemmer aldersrentens størrelse, og den gældende bestemmelse om, at formueindtægter ved indtægtsberegningen forøges med $\frac{2}{3}$, blev indført i 1948, efter at spørgsmålet om ligestilling af pensionsindtægt og formueindtægt i aldersrentemæssig henseende var blevet tilbundsgående undersøgt af et af arbejds- og socialministeriet i 1942 nedsat embedsmandsudvalg.

Man underkender ikke betydningen af, at det foreliggende lovforslag for alle indkomstarter forhøjer det almindelige fradragsfrie beløb ved beregning af folkepension, og man ser med sympati på, at formueejeres stilling i folkepensionsmæssig henseende herudover forbedres stærkt ved lovforslagets bestemmelse om bortfald af det nugældende $\frac{2}{3}$ -tillæg til den faktiske formueindtægt; man står derimod ganske uforstående overfor, at lovforslaget, i stedet for at give de pensionsforsikrede en tilsvarende forbedret stilling ved at udvide den bestående fradragsret for pensionsindtægt, tværtimod ophæver denne. Dette vil være en uheldig uretfærdighed overfor de 125 000 funktionærer og andre, hvis alderdom er søgt sikret i pensionsforsikringsselskaber og pensionskasser, og iøvrigt mod enhver, der har anvendt midler til køb af livrente.

At man, hvis lovforslaget ikke suppleres med en fradragsregel for pensioner, vil nå til ganske uantagelige resultater, hvis følge kan blive udslettelse af denne form for alderdomsforsørgelse, hvori nu er investeret over 2 milliarder kroner, er på forhånd klart. Man behøver blot at betragte det tilfælde, hvor en privat alderdomsforsørgelse forhøjes i det interval, hvor 96 pct. af enhver indtægtsforhøjelse vil fragå i folkepensionen. Sker forøgelse i kapitalform, vil hele kapitalens renteaftastning fragå i folkepensionen; kapitalen kan deri-

mod bevares eller forbruges efter pågældendes valg. Ofres samme årlige beløb i stedet på en supplerende pensionsindtægt, vil hele denne supplerende pension, d. v. s. *det samlede resultat* af den øgede opsparingsindsats, fragå i folkepensionen. Et ganske analogt misforhold gør sig gældende på de lavere fradragstrin.

Man forstår ikke, at folkeforsikringskommissionen i sin betænkning kun har ofret denne for 125 000 funktionærer så vigtige sag nogle få bemærkninger uden at komme ind på sagens realitet, og at folketingsudvalget i sin betænkning ikke har fundet anledning til at begrunde lovforslagets diskriminering af pensionsindtægt i forhold

til formueindtægt; det drejer sig dog om et meget væsentligt brud med hidtil gældende dansk lovgivning, som på dette område principielt ligger på linie med norsk og svensk lovgivning.

Det foreliggende lovforslag er i den stilling, det indtager overfor pensionsindtægter, efter vor opfattelse ganske uforvarligt såvel i saglig som social henseende. Ligestilling med formueindtægt nødvendig-gør en fradragsregel for pensionsindtægt, og vi henleder opmærksomheden på, at den i nærværende skrivelses første formulerede fradragsregel end ikke vil føre til ligestilling, forsåvidt angår større pensionsindtægter.

Med ærbødighed

A a g e R a s m u s s e n .

Bilag 2.**Højer borgmesterkontor.**

Den 29. juni 1956.

Da man har bragt i erfaring, at §§ 39, 40, 41 m. fl. i det af folketinget ved 2. behandling den 21. juni d. å. vedtagne forslag til lov om ændringer i lov om folkeforsikring er affattet således, at de sønderjyske flækker i henseende til størrelsen af de beløb, der i fremtiden vil være at udbetale som invalidepension og folkepension, henregnes til landkommuner (under 1 500 indbyggere), tillader man sig herved at rette henvendelse til det af folketinget nedsatte udvalg til behandling af lovforslaget med anmodning om, at lovens ordlyd forinden 3. behandling i folketinget ændres således:

„I købstæder, Marstal og de sønderjyske flækker samt bymæssige bebyggelser på landet med over 1 500 indbyggere...“.

Det bemærkes herved, at Christiansfeldt ved folketællingen pr. 1. oktober 1955 havde 785 indbyggere og Højer flække 1 388 indbyggere og som følge heraf for tiden udbetaler alders- og invaliderente efter takst III (landkommuner), hvorimod Løgumkloster, Augustenborg og Nordborg flækker alle har over 1 500 indbyggere og kan benytte takst II.

Til støtte for ovenstående anmodning skal man tillade sig at anføre, at flækkerne i lovgivningen iøvrigt henregnes til købstæderne, og at flækkernes deltagelse i de offentlige udgifter på andre områder sker på lige fod med købstæderne. I statsskatte-

lovene er flækkernes placering i områdefordelingen vedrørende børnefradrag og forsørgerfradrag allerede i overensstemmelse med foranstående anmodning. Endvidere skal man tillade sig at anføre, at leveomkostningerne i de sønderjyske flækker efter undertegnede byråds opfattelse er fuldt på højde med omkostningerne i følgende købstadkommuner:

Svaneke med 1 189 indbyggere,
Nysted med 1 503 indbyggere,
Ærøskøbing med 1 375 indbyggere,
Mariager med 1 398 indbyggere,

og med gennemsnittet for samtlige provinsbyer, hvilket kan konstateres ved at sammenligne de af Det statistiske Departement offentliggjorte oplysninger om detailpriser, som er indhentet hos kommunalbestyrelserne landet over.

I lovgivningen vedrørende købstadkommunernes og landkommunernes styrelse, udligningsfonden, det mellemkommunale refusionsforbund, fordelingen af motorafgifter m. v. vil det ses, at flækkerne er behandlet på linie med købstæderne, hvorfor man vil finde det naturligt, om også det foreliggende lovforslag vedrørende folkepensionen blev udformet under hensyntagen hertil.

Man tillader sig at anmode om foretræde for det ærede udvalg og vil gerne fremkomme med yderligere detaljerede oplysninger til støtte for det anførte.

For Christiansfeldt byråd

J. M a d s e n.

For Højer byråd

V. M a t h i a s e n.

Bilag 3.**Den danske Købstadforening.****Købstadkommunernes
Centralkontor.**

København, den 1. september 1956.

Til folketingets udvalg vedrørende forslag til folkepension m. v.

Ved et møde i det ærede udvalg den 8. marts d. å. havde repræsentanter for købstadforeningen og for Sammenslutningen af Købstædernes sociale Udvalg lejlighed til, såvel mundtligt som skriftligt, at fremsætte en række bemærkninger til de af socialministeren den 11. november 1955 fremsatte lovforslag dels om folkepension, dels om ændringer i loven om folkeforsikring.

Fra købstadforeningens side har man forstået, at en række af de mere teknisk betonedede betragtninger, der blev fremført ved den ovennævnte forhandling, allerede er eller vil blive gjort til genstand for nøjere overvejelse i udvalget, eventuelt ved et samråd med socialministeren, og købstadforeningen skal derfor ikke i nærværende henvendelse komme ind på disse spørgsmål.

Derimod skal man tillade sig overfor det ærede udvalg endnu en gang at understrege, at de danske købstæder må se med den allerstørste betænkelighed på de stærkt forøgede udgifter, som forslagene i den foreliggende skikkelse vil medføre for kommunerne.

I den tidligere henvendelse til udvalget er der gjort udførligt rede for resultatet af de beregninger, der her er foretaget vedrørende forslagenes økonomiske virkninger for kommunerne, og man skal derfor indskrænke sig til kort at fremhæve følgende:

Den omstændighed, at folkepensionsbidraget efter forslaget vil kunne fradrages i den skattepligtige indtægt, skønnes at

ville nedsætte kommunernes skatteprovenu med ca. 10 mill. kr. årlig. Dette er ganske vist ikke ensbetydende med, at kommunerne skal skaffe flere penge, hvorfor der ikke er tale om, at der derigennem direkte pålægges kommunerne en større økonomisk byrde, men det forhold, at kommunerne fremtidig skal fremskaffe de samme midler på basis af et formindsket skattepligtigt beløb, kan ikke undgå at medføre forhøjelser af kommunernes ligningsprocenter. Denne forstærkelse af en tendens, der, bl. a. på grund af de almindelige prisstigninger og som følge af de øgede krav, kommunerne iøvrigt stilles overfor, allerede er i gang, kan ikke undgå at forøge kommunernes vanskeligheder.

Uanset at man tilstræber dækning af merudgiften til den foreslåede invalidepension gennem forhøjelser af invalidepræmier og arbejdsgiverbidrag, indebærer det fremsatte forslag, at kommunerne skal bære $\frac{1}{10}$ af alle invaliderenteudgifter, og da disse vil stige med 27 mill. kr. årlig, er det ensbetydende med, at refusionen fra kommunerne øges med 2,7 mill. kr. årlig.

De særlige ydelser, der i de senere år er givet rentemodtagerne, indregnes efter det foreliggende forslag i pensionsgrundbeløbene; kommunerne kommer herved til at deltage i ydelser, de ikke tidligere har båret nogen andel af, og det betyder, at udgifter på ca. 15 mill. kr. årlig overvæltes på kommunerne. Dette finder købstadforeningen for sit vedkommende ikke rime-

ligt; man har fra folketingets side knæsat princippet om, at staten bærer den fulde udgift ved disse særydelser, og den omstændighed, at man har fundet det hensigtsmæssigt at indregne disse ydelser i grundpensionerne, kan ikke give basis for en så betydningsfuld ændring af byrdefordelingen mellem staten og kommunerne.

De foreslåede ændrede fradragsregler og den stærkt forøgede tilgang af folkepensionister, der utvivlsomt vil komme, når der efter forslaget for manges vedkommende foruden en mindstefolkepension tillige bliver mulighed for at opnå en ikke ubetydelig indtægtsreguleret folkepension, vil medføre betydelige merudgifter for kommunerne. I de beregninger, der her er foretaget vedrørende dette spørgsmål, og som ganske vist ifølge sagens natur i nogen grad må bero på et skøn, er man kommet til det resultat, at kommunernes merudgifter i løbet af et par år efter lovens ikrafttræden vil komme op på ca. 25 mill. kr. årlig; under alle omstændigheder bliver der på dette område tale om en meget væsentlig udgiftsstigning.

Hertil kommer endvidere, at folkepensionsreglerne vel ikke kan undgå at få indvirkning også på forsorgsloven, således at kommunehjælpsudgiften må antages at ville stige som følge af pensionsgrundbeløbenes forhøjelse; vi har beregnet, at denne stigning vil medføre en årlig merudgift for kommunerne på ca. 7 mill. kr.

Endelig må det også erindres, at kommunerne vil få pålagt ikke ubetydelige udgifter i forbindelse med administrationen af folkepensionen.

Alt i alt er den udgiftsforøgelse, der efter forslaget direkte eller indirekte vil blive pålagt kommunerne, af en sådan størrelsesorden, at den må give kommunalbestyrelserne anledning til direkte bekymring,

ikke mindst på baggrund af de økonomiske vanskeligheder, kommunerne i almindelighed har at kæmpe med.

Under hensyn hertil skal købstadforeningen derfor tillade sig at henstille til det ærede udvalg, at dette ved lovforslagets endelige udformning endnu en gang overvejer muligheden af i hvert fald at formindske kommunernes merudgifter. Dette kan f. eks. ske ved en forhøjelse af tallene i lovforslagets § 65, stk. 3, hvorefter staten fuldtud refunderer folkepensionen; en forhøjelse af disse refusionstal med f. eks. 25 pct. vil efter udgiftstallene for 1958—59 i den af udvalget den 14. juni 1956 afgivne betænkning medføre en lettelse for kommunerne på 25 mill. kr. i forhold til det nu foreliggende forslag.

Såfremt det ærede udvalg imidlertid ikke mener at kunne gå ind for en sådan ændring, skal man som en anden mulighed for at skabe en nødvendig lempelse for kommunerne tillade sig at henstille, at det overvejes at ændre den hidtidige refusionsbrøk på 4/7 til f. eks. 3/4.

En formindskelse af kommunernes merudgifter må købstadforeningen for sit vedkommende under alle omstændigheder anse for både rimelig og nødvendig, og man skal indtrængende henstille til udvalget at overveje en sådan ændring, ligesom man gerne vil henlede opmærksomheden på det nødvendige i, at der af hensyn til kommunernes likviditetsvanskeligheder gennemføres en ordning, hvorefter der ydes fuldt forskud fra staten, således at kommunerne ikke af egne midler skal udlægge penge til udbetaling af folkepension.

Købstadforeningen håber meget, at det ærede udvalg i sine afsluttende overvejelser vedrørende dette betydningsfulde lovgivningsarbejde vil tage hensyn til de ovenanførte betragtninger og henstillinger.

P. b. v.

W o l d h a r d t M a d s e n.

/ S. Hjarsø.

Bilag 4.**Sammenslutningen af Købstædernes
sociale Udvalg.****Foreningen af Socialinspektører
og ligestillede.**

I det forslag, som folketingsudvalgets betænkning af 14. juni 1956 indeholdt til ændring af folkeforsikringsloven, har man ved § 2, stk. 2, ændret „det sociale udvalg“ til „kommunalbestyrelsen“ i en række af folkeforsikringslovens bestemmelser.

Bestyrelserne for Sammenslutningen af Købstædernes sociale Udvalg og Foreningen af Socialinspektører og ligestillede anser dette for et brud på de enhedsbestræbelser, socialreformen af 1933 var udtryk for, og selvom man vel næppe i praksis ret mange steder vil tænke på at lade et andet udvalg end det sociale udvalg (med socialkontoret) beskæftige sig med invalidepensions- og folkepensionssager, står det nye forslag i stærk modsætning til forsorgslovens (og hidtil hele socialreformens) system.

Sålænge man opretholder sociale udvalg og socialkontorer, må man lade en væsentlig del af gamle og invalider lejlighedsvis søge kontakt med disse udvalg og kontorer i mange andre sociale anliggender end det at søge og hævne pension — hjemmesyge-

pleje, husmoderafløsning, kontingenthjælp, medicin, tuberkulosehjælp, tandlægehjælp med meget mere.

Man finder det meget uheldigt, at der skulle dannes skel imellem folkepensionister, hvadenten man på den ene side skulle have folkepensionister med minimumsbeløb og på den anden side alle andre folkepensionister og invalidepensionister, eller man skulle have folkepensionister, som ikke har behov for anden forbindelse med kommunen end ansøgning og modtagelse af folkepension, på den ene side og de folkepensionister og invalidepensionister, som lejlighedsvis måtte have anden forbindelse og derfor være henvist til det sociale udvalg (socialkontoret), på den anden side.

De to foreninger skal indstændigt henstille til udvalgets overvejelse, at den foreslåede ændring af lovteksten ikke gennemføres, subsidiært at man ved ændringen efter ordet „kommunalbestyrelsen“ indføjer: „(det sociale udvalg)“.

Aarhus, den 12. september 1956.

P. b. v.

Christian Nielsen.

/ Orla Jensen.

Odense, den 13. september 1956.

P. b. v.

Johannes Mortensen.

Bilag 5.**Assurandør-Societetet.**

Dn 11. september 1956.

Ved skrivelse af 13. marts og 24. april 1956 har Assurandør-Societetets komité overfor udvalget påvist, at det, når formueindtægt og pensionsindtægt skulle ligestilles i folkepensionsmæssig henseende, ville være nødvendigt at indføje en særlig fradragsregel for pensionsindtægt i det forslag til lov om ændring i lov om folkeforsikring, som socialministeren den 11. november 1955 havde fremsat i folketinget.

Man skal til de betragtninger, for hvilke der indgående er gjort rede i disse skrivelser, føje, at urimeligheden af lovforslagets fradragsregel i relation til pensionsindtægt bliver særlig accentueret, efter at lovforslaget i overensstemmelse med udvalgets indstilling er blevet ændret således, at overskydende indtægt kan blive fradraget i folkepensionen med 96 pct. Indenfor de indtægtsgrænser, hvor denne procentsats

for fradraget vil blive anvendt, vil efter lovforslagets regler 96 pct. af en supplerende formueindtægt fragå i folkepensionen, medens selve kapitalen kan bevares eller forbruges. Hvis den samme årlige opsparing anvendes til indbetaling på en pension, vil 96 pct. af denne, d. v. s. 96 pct. af det samlede resultat af den forøgede opsparingsindsats, fragå i folkepensionen, hvilket praktisk talt vil være ensbetydende med en konfiskation af såvel rente som kapital. Det samme gør sig — omend i mindre målestok — gældende, hvor det drejer sig om lavere indtægter.

Assurandør-Societetets komité tillader sig derfor indtrængende at henstille, at dette meget vigtige spørgsmål tages op til fornyet undersøgelse, inden det omhandlede lovforslag kommer til tredje behandling.

Ærbødigst

H. W. Sprechler

/ G. Koefoed.

Bilag 6.

Statspensionistforeningen af 1950.

København, den 12. september 1956.

Til folketingets udvalg angående forslag til lov om folkepension.

Statspensionistforeningen af 1950, der repræsenterer pensionister fra det område, som omfattes af Danske Statsemployemænds Samråd, tillader sig at rette følgende henvendelse til det ærede udvalg:

Da pensionister hidtil, på lige fod med andre borgere, gennem skatterne har bidraget til aldersrenten, finder man det naturligt, at de fremdeles gennem skatterne skal bidrage til den af indtægts størrelse afhængige folkepension (svarende til aldersrenten).

Men under hensyn til, at pensionisterne ifølge det foreliggende forslag tænkes afskåret fra at kunne oppebære folkepensionens mindstebeløb (som *alle andre* borgere skal kunne få, uanset hvor høj deres indtægt er), tillader man sig, *hvis denne undtagelsesstilling opretholdes*, at henstille, at pensionisterne *fritages* for at betale det særlige folkepensionsbidrag (1 pct. af den skattepligtige indkomst).

Man går herved ud fra, at dette bidrag medgår til dækning af nævnte mindstebeløb. Forsåvidt dette kun delvis er tilfældet, henstiller man, at bidraget *ned sættes* med en tilsvarende del.

Selve begrundelsen for eventuelt at undtage pensionisterne fra folkepensionens mindstebeløb — nemlig, at der gennem pensionerne er sørget således for de afgående tjenestemænd, at det ikke kan være på-

krævet yderligere at tillægge dem nævnte mindstebeløb — *må* efter vor opfattelse *forudsætte*, at man ikke samtidigt med at betage dem retten til mindstebeløbet *forringer deres pensioner* ved at afkræve dem folkepensionsbidraget, der for mange pensionister vil andrage ikke uvæsentlige beløb. — Dertil kommer, at det med henblik på muligheden af senere forhøjelser af bidraget er af *stor principiel betydning*, at der indrømmes pensionisterne fritagelse for at udrede dette.

Sluttelig tillader man sig at henlede opmærksomheden på følgende særlige forhold:

En del pensionister med lav pension vil formentlig opfylde *indtægtsbetingelserne* for at få folkepension. Men da den af indtægt afhængige folkepension bortfalder, når fradragene bringer den ned under $\frac{1}{5}$ af grundbeløbet (i stedet for som hidtil for aldersrentens vedkommende $\frac{1}{12}$), vil der i en del tilfælde kunne opstå det irrationelle forhold, at en pensioneret tjenestemand *i pension plus folkepension* vil kunne få *mere end en lidt højere pensioneret*, som på grund af nævnte bortfaldsregel ikke kan få folkepensionen. Dette bør formentlig ændres.

Til brug for udvalgets medlemmer vedlægges et antal eksemplarer af nærværende henvendelse.

K. D. Friis.

V. Gaaser.

R. Lassen,
formand.

S. Lyngbæk.

J. Løn.

S. Nymand.

K. Olsen.